

Werknemers Pensioen Mixfondsen Jaarverslag

2016

— / —
a.s.r.
de nederlandse
vermogens
beheerders

Algemene informatie Werknemers Pensioen Mixfondsen

Kantooradres Fonds

Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

Beheerder

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht
Website: www.asvermogensbeheer.nl
Handelsregister KvK Utrecht nummer 30227237

Directie Beheerder

Dhr. J.J.M. de Wit
Dhr. M.R. Lavooi

Juridisch eigenaar beleggingen

Stichting ASR Bewaarder
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

Directie Stichting ASR Bewaarder

Dhr. O.C.G. Dries
Mevr. L. van der Spek

Administrateur

ASR Nederland N.V.
Afdeling a.s.r. Group Asset Management
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag

Juridisch adviseur van de Beheerder

De Brauw Blackstone Westbroek N.V.
Burgerweeshuispad 301
1076 HR Amsterdam

Datum van oprichting

30 september 2013

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	4
Profielchets.....	4
Verslag van de Beheerder	9
Ontwikkelingen op de financiële markten	14
In Control statement.....	19
Verantwoordelijkheidsverklaring	20
Jaarrekening 2016	21
Balans	22
Winst- en verliesrekening.....	22
Kasstroomoverzicht	23
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	24
Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening	28
Overige gegevens	34
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	35
Bijlagen	37

Bestuursverslag

Profielchets

Algemeen

Werknemers Pensioen Mixfondsen (het Fonds) is een zogenaamd paraplufonds dat door middel van de uitgifte van verschillende series Participaties is onderverdeeld in een aantal Subfondsen. Elke serie Participaties (Subfonds) heeft een eigen beleggingsbeleid, specifieke naam, risicoprofiel, kostenstructuur, administratie en koersvorming.

Het Fonds is uitgezonderd van het opstellen van een prospectus, zoals bedoeld in de Wft. Echter is er wel een Informatiememorandum beschikbaar welke waardevolle informatie voor potentiële Polishouders bevat. Het dient ten behoeve van de informatievoorziening richting de consument en is gebaseerd op zelfregulering door de verzekeringsbranche, gestimuleerd door het Verbond van Verzekeraars.

Door middel van een verzekeringsproduct van a.s.r. Pensioenen kan worden belegd in de volgende Subfondsen:

Subfonds	Manager
Werknemers Pensioen Mixfondsen Defensief (WPMD)	De heer J.P.W.E. Gijsbers
Werknemers Pensioen Mixfondsen (WPM)	De heer J.P.W.E. Gijsbers
Werknemers Pensioen Mixfondsen Offensief (WPMO)	De heer J.P.W.E. Gijsbers

Structuur van het Fonds

Werknemers Pensioen Mixfondsen zijn opgericht op 30 september 2013 met opstartkapitaal (€ 225.000) van ASR Levensverzekering N.V. om het fonds voldoende omvang te geven. In januari 2014 werden de eerste polishoudergelden belegd in de Subfondsen. De Subfondsen beleggen in ASR Basisfondsen, waaronder het ASR Euro Aandelen Basisfonds, het ASR Bedrijfsobligatie Basisfonds, het ASR Staatsobligatie Basisfonds en het ASR Europees Vastgoed Basisfonds conform de specifieke verdeling van het betreffende Subfonds met als doelstelling gegeven het risicoprofiel een zo goed mogelijk resultaat te realiseren. Per 1 januari 2016 zijn de Life Cycles ten behoeve van pensioenopbouw gewijzigd om een beter rendement te behalen op lange termijn. Het beleggingsbeleid van de Werknemers Pensioen Mixfondsen is ook gewijzigd per 1 januari 2016. Hierdoor belegt Werknemers Pensioen Mixfondsen naast de ASR Basisfondsen ook in fondsen van de vermogensbeheerder BNP Paribas Investment Partners (BNP Paribas Easy Indexfondsen en het Parvest fonds).

Beleggingsfilosofie van het Fonds

De doelstelling van de Werknemers Pensioen Mixfondsen is het bieden van een goed gespreide fondsenportefeuille voor uiteenlopende risicoprofielen. Het Fonds wordt aangeboden in pensioenregelingen op basis van een beschikbare premie. De Werknemers Pensioen Mixfondsen vormen een belangrijk onderdeel van de beleggingsportefeuille die ten doel heeft vermogen op te bouwen.

Het vermogen van elk Subfonds wordt in wisselende verhouding binnen een tactische bandbreedte belegd in verschillende beleggingscategorieën, namelijk aandelen (Europa / wereldwijd), staatsobligaties (Eurozone / opkomende landen), bedrijfsobligaties (Europa/Verenigde Staten) en vastgoed (Nederland / Europa).

Beheerder en Juridisch Eigenaar

Het Fonds heeft een Beheerder en een Juridisch Eigenaar. De Beheerder van het Fonds is ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. (hierna 'ANB'). Zij beschikt over een door de Stichting Autoriteit Financiële Markten (hierna 'AFM') verleende vergunning als bedoeld (artikel 2:65 en 2:67 Wet op het financieel toezicht). De Beheerder beheert zowel Werknemers Pensioen Mixfondsen als ook ASR Basisfondsen. De verplichtingen uit de Wet op het financieel toezicht zijn niet van toepassing op de Beheerder voor zover het de Werknemers Pensioen Mixfondsen betreft. Potentiële beleggers, zijnde groepsmaatschappijen van de Beheerder in de zin van artikel 1:13a onder g Wft, worden daarom nogmaals met nadruk gewezen op het feit dat Werknemers Pensioen Mixfondsen niet onder toezicht staat van de AFM.

De Juridisch Eigenaar van het Fonds is Stichting ASR Bewaarder. De Bewaarder is opgericht op 17 juni 1996 en is een stichting in concernverband van ASR Nederland. De Juridisch Eigenaar is statutair gevestigd te Utrecht en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41135730. Hoewel ten aanzien van het Fonds de regels uit de Wet op het financieel toezicht

niet van toepassing zijn, kent de Juridisch Eigenaar een statutair beperkt doel in de zin van artikel 4:37j Wft. De taken van de Juridisch Eigenaar zijn beperkt tot het optreden als Juridisch Eigenaar van (juridisch gerechtigd tot) alle activa die tot het Fonds behoren, alsmede het administreren en bewaren van deze activa. Verplichtingen die deel uitmaken of deel gaan uitmaken van het Fonds worden aangegaan op naam van de Juridisch Eigenaar.

Risico's bij het deelnemen in Fondsen

Beleggen impliceert het aangaan van transacties in financiële instrumenten. Aan het beleggen in het onderhavige fonds en aan het gebruik van financiële instrumenten zijn risico's verbonden. De belangrijkste risico categorieën, verbonden met transacties in financiële instrumenten, worden genoemd en beschreven bij de individuele Subfondsen en zijn tevens in hoofdstuk 4 van het Informatiememorandum van Werknemers Pensioen Mixfondsen opgenomen.

Risicomanagement

Het beheersen van risico's is verbonden aan het risicoprofiel van het desbetreffend Subfonds. Het risicoprofiel dient altijd in samenhang gezien te worden met de kansen, zoals deze tot uitdrukking komen in de rendementen. Daarom is niet zozeer het zoveel mogelijk inperken van risico's als wel het streven naar een optimale verhouding tussen rendement en risico binnen acceptabele limieten het uitgangspunt.

ANB, de Beheerder van het Paraplufonds, bewaakt met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen dat het Fonds in het algemeen en de beleggingsportefeuille in het bijzonder blijft voldoen aan de randvoorwaarden zoals die in het informatiememorandum zijn vastgelegd, aan de wettelijke kaders en aan de meer fonds specifieke interne uitvoeringsrichtlijnen.

Dergelijke richtlijnen zijn onder meer opgesteld ten aanzien van de mate van spreiding van de portefeuille, de kredietwaardigheid van debiteuren waarmee zaken worden gedaan en de liquiditeit van beleggingen.

Zo zal een brede en goede spreiding van de beleggingen naar verwachting een dempend effect hebben op onderkende prijsrisico's, terwijl selectie op kredietwaardigheidsniveau en limietbewaking de mogelijkheid scheppen om kredietrisico's te beheersen. Liquiditeitsrisico's kunnen worden beperkt door hoofdzakelijk in courante effecten te beleggen. Door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten is het mogelijk om prijsrisico's zoals valuta- en renterisico's af te dekken of te sturen. Tevens bieden deze instrumenten mogelijkheden tot efficiënt portefeuillebeheer bijvoorbeeld bij anticipatie op in- en uitstroom. Bij het gebruik van derivaten wordt zorg gedragen dat de market exposure van de portefeuille in lijn is met hetgeen bereikt zou kunnen worden zonder gebruik te maken van derivaten. Daarnaast zullen derivaten zodanig worden gebruikt dat de portefeuille als geheel binnen de beleggingsrestricties blijft. De bedrijfsvoering van de Beheerder, voor zover die van toepassing is op de activiteiten van de beleggingsinstelling, is mede gericht op het beheersen van operationele risico's.

De Beheerder heeft (een deel van de) activiteiten uitbesteed aan de afdeling a.s.r. Group Asset Management (voorheen a.s.r. Financial Markets) middels een uitbestedingsovereenkomst. De Beheerder heeft in het kader van risicobeheer beoordeeld en vastgesteld dat a.s.r. Group Asset Management voor het jaar 2016 voor haar (beleggings)processen een ISAE 3402 type II verklaring heeft verkregen.

Daarnaast vindt er periodiek overleg plaats (ANB directievergadering) waarin de directie notie neemt van de gang van zaken. De afdeling Risk monitort dagelijks of de verschillende portefeuilles voldoen aan de afgegeven mandaten en rapporteert dit ook in de zogeheten limietenrapportage. Deze limietenrapportage wordt ook besproken met de directie van ANB in het ANB directievergadering. In het periodieke overleg van de afdeling Fondsmanagement worden naast de externe factsheets ook de transactieoverzichten goedgekeurd.

Inzicht in risico's

Het jaarverslag heeft onder meer als functie om inzicht te verschaffen in risico's die zich gedurende de verslagperiode voor hebben gedaan. Dit inzicht is het beste te verkrijgen door het in samenhang beoordelen van het verslag van het Subfonds en van het paraplufonds waarvan het Subfonds deel uitmaakt.

Wat betreft afgeleide financiële instrumenten, voor zover deze instrumenten onderdeel van de portefeuille op verslagmoment uitmaken, zijn specificaties opgenomen in de toelichting van de balans en/of winst en verliesrekening, voor zover relevant.

Fund governance en beleid inzake belangenconflicten (gedragscode DUFAS)

Om voor de Participanten waarborgen te scheppen voor een beheerste en integere uitoefening van het beheer van het Fonds en zorgvuldige dienstverlening zoals bedoeld in de Wft sluit de Beheerder aan bij de gedragscode die is opgesteld door de brancheorganisatie DUFAS (Dutch Fund and Asset Management Association). Deze gedragscode behelst de vastlegging van good practices op het gebied van fund governance en biedt nadere richtlijnen voor de organisatorische opzet en de werkwijze van beheerders van beleggingsinstellingen met als doel dat de beheerder handelt in het belang van de deelnemers in zijn beleggingsinstellingen en zijn organisatie zo inricht dat belangenconflicten worden tegengegaan.

Een belangrijk onderdeel van fund governance is het hebben van een Raad van Toezicht of entiteit die voldoende onafhankelijk is van de beheerder en die de rol van toezichthouder met betrekking tot het beheer van de beleggingsinstellingen door de beheerder vervult. Deze toezichthouder heeft de taak om te controleren of de beheerder zijn verplichting om te handelen in het belang van de deelnemers in zijn beleggingsinstellingen naleeft.

De Beheerder heeft zijn "principles of fund governance" neergelegd in een Fund Governance Code. Daarnaast heeft de Beheerder voor al zijn werkzaamheden een beleid inzake belangenconflicten opgesteld. Uitgangspunten van het beleid zijn het voorkomen en het beheersen van belangenconflicten die in het nadeel kunnen zijn van cliënten van de Beheerder en het gelijk en rechtvaardig behandelen van cliënten.

Het beleid inzake belangenconflicten is beschikbaar op de Website.

Vergadering van participanten

Vergaderingen van Participanten worden gehouden indien de Beheerder dit in het belang van de Participanten acht. Het recht om vergaderingen van Participanten bijeen te roepen komt niet toe aan individuele of groepen Participanten.

Uitlenen van effecten

De Werknemers Pensioen Mixfondsen lenen geen effecten uit, de beleggingsfondsen waarin de Subfondsen beleggen mogelijkerwijs wel. Met verwijzing naar het Informatiememorandum en/of de voorwaarden van beheer en bewaring van deze onderliggende beleggingsfondsen, kunnen effecten worden uitgeleend onder de daar genoemde voorwaarden.

Kosten en vergoedingen

Bij uitgifte en inkoop van Participaties worden door het Fonds geen transactiekosten in rekening gebracht, ook op- of afslag genoemd. De onderliggende beleggingsfondsen waarin wordt belegd brengen veelal wel kosten in rekening bij uitgifte en inkoop van participaties in de betreffende fondsen. Deze kosten komen ten gunste van de beleggingsfondsen ter compensatie van transactiekosten die worden gemaakt indien als gevolg van uitgifte onderliggende beleggingen moeten worden aangekocht of als gevolg van inkoop beleggingen moeten worden verkocht.

Daarnaast wordt door de beheerder een beheervergoeding (0,25%) en servicevergoeding (0,10%)in rekening gebracht. Er wordt voor het Fonds gestreefd naar een LKF van maximaal 0,35% op jaarbasis (inclusief de Lopende Kosten Factor van onderliggende beleggingsinstellingen) en waar bij bepaling van de Lopende Kosten Factor de exploitatiekosten van direct vastgoed van onderliggende beleggingsinstellingen buiten beschouwing worden gelaten.

Compensatie in het geval van een onjuist berekende intrinsieke waarde

Indien de intrinsieke waarde van het Fonds onjuist is berekend en de afwijking ten opzichte van de juiste intrinsieke waarde minimaal 1% bedraagt, zal de Beheerder eventueel nadelige gevolgen aan de zittende Participanten in het Fonds vergoeden. Deze compensatie zal alleen plaatsvinden indien de Beheerder binnen dertig dagen na de datum waarop een onjuiste berekening van de Intrinsieke waarde heeft plaatsgevonden de onjuiste berekening heeft vastgesteld.

ASR als duurzame belegger

Als institutionele belegger toont a.s.r. haar maatschappelijke verantwoordelijkheid onder meer door toepassing van ethische en duurzaamheidscriteria in haar beleggingsbeleid.

Alle beleggingen die beheerd worden door de afdeling Group Asset Management worden gescreend op basis van het a.s.r. SRI-beleid (Socially Responsible Investment), zoals sociale en milieuaspecten. Landen en ondernemingen die niet hieraan voldoen worden uitgesloten. De screening van ondernemingen is gebaseerd op externe, onafhankelijke research van Vigeo Eiris (www.vigeo-eiris.com/en/vigeo-eiris-rating/) conform Arista standaarden. Daarnaast is er een externe, onafhankelijke certificering door Forum Ethibel (forumethibel.org/content/home.html) via een halfjaarlijkse audit van de beleggingsportefeuille van a.s.r. Group Asset Management.

Bij het beheer van vermogen selecteert a.s.r. op basis van best practices en products volgens de ESG-criteria (Environmental, Social en Governance). Dit betreft alle beleggingen in landen (staatsleningen) en in ondernemingen (aandelen en bedrijfsobligaties) die het best scoren en passend zijn binnen de beleggingsrichtlijnen. Daarnaast investeert a.s.r. in bedrijven die een duurzame bijdrage leveren aan de maatschappij.

Ook hanteert a.s.r. een strikt uitsluitingsbeleid ten aanzien van controversiële activiteiten van landen en ondernemingen. Dit betreft bijvoorbeeld producenten van controversiële of offensieve wapens, nucleaire energie, de gokindustrie, tabak en kolen. Tevens eist a.s.r. dat bedrijven voldoen aan internationale conventies op het gebied van milieu, mensen- en arbeidsrechten. Voor de beleggingen in staatsleningen sluit a.s.r. landen uit die slecht scoren in de Freedom in the World Annual Report en de Corruption Perception Index.

a.s.r. heeft in 2011 de United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI) ondertekend. Deze principes hebben als doel maatschappelijk verantwoord beleggen te stimuleren. Daarnaast is a.s.r. sinds 2011 ondertekenaar van de United Nations Global Compact Principles (UNGC). De UNGC vraagt bedrijven om een aantal principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, het milieu en de bestrijding van corruptie te omarmen, te ondersteunen en ook door te voeren in hun invloedssfeer. Tevens voldoet a.s.r. aan de Code Duurzaam Beleggen voor verzekeraars van het Verbond van Verzekeraars, die sinds 1 januari 2012 van kracht is. In de Code Duurzaam Beleggen staat onder meer dat de leden van het Verbond in hun beleggingsbeleid rekening houden met milieuaspecten, sociale aspecten en goed ondernemingsbestuur van de entiteiten waarin door hen wordt belegd.

Tenslotte is a.s.r. sinds 2013 ondertekenaar van de United Nations Principles for Sustainable Insurance (UN PSI). Deze principes zijn in 2012 gepubliceerd tijdens de UN Conference on Sustainable Development (www.unepfi.org/psi).

Duurzaam beleggingsbeleid a.s.r. werpt vruchten af

In het laatste onderzoek van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling, dat gehouden wordt onder 30 Nederlandse verzekeraars, behaalde a.s.r. de derde plaats. Hierin beoordeelt de VBDO het beleid, de implementatie en transparantie over beleggingen plus de governance (bestuur en toezicht op beleggingen).

In november 2016 is voor de vijfde maal de beleidsbeoordeling van de Eerlijke Verzekeringswijzer (EV) gepubliceerd, een initiatief van Milieudefensie, Dierenbescherming, PAX, Oxfam Novib, Amnesty International en FNV. De EV heeft als doel het beleggingsbeleid van verzekeraars te verduurzamen en de praktijkvoering te optimaliseren. Daartoe wordt een vergelijking gemaakt tussen de 10 belangrijkste aanbieders van levensverzekeringen op de Nederlandse markt op duurzaamheid. In deze publicatie (www.eerlijkeverzekeringswijzer.nl) scoort a.s.r. overall wederom als 1e van de onderzochte verzekeraars. De hoogste scores behaalde a.s.r. voor haar beleid over Wapens, Mensenrechten en Gezondheid met een 10, op het gebied van Arbeidsrechten en Voeding werd een 9 gescoord.

Duurzaam vastgoed

a.s.r. vastgoed vermogensbeheer a.s.r. vastgoed vermogensbeheer is de beheerder van het ASR Property Fund, waarin de Werknemers Pensioen Mixfondsen indirect beleggen. a.s.r. vastgoed vermogensbeheer belegt in winkels, woningen, kantoren en agrarische grond. Duurzaamheid is verankerd in de processen van de organisatie. Zo is er gekozen voor een leverancier van groene energie voor de gehele vastgoedportefeuille. Ook worden alle huurders van gebouwen van a.s.r. gestimuleerd om zuinig met energie om te gaan. Het energiegebruik wordt gemeten met als doel het bewustzijn over het verbruik te vergroten en daardoor het verbruik te verlagen.

a.s.r. is deelnemer in de GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark). Daarnaast is a.s.r. vastgoed vermogensbeheer actief in de verschillende brancheorganisaties om duurzaamheid meer op de kaart te zetten.

De woningportefeuille wordt maatschappelijk verantwoord onderhouden door clustering van onderhoudstaken en gebruik te maken van slechts drie – gecertificeerde – aannemers. De kaders hiervoor worden begin van het jaar vastgesteld en zo kan zonder veel extra organisatie door het jaar heen het onderhoud worden uitgevoerd. Ook de administratieve handelingen worden hierdoor efficiënter (o.a. afname van facturen, minder overlegmomenten, minder papierwerk). Sinds 2011 wordt bij de vervanging van keukens in huurwoningen alleen nog maar FSC-gecertificeerd hout gebruikt. Alle afgevoerde materiaal wordt gescheiden en gerecycled.

Het BREEAM-label is een keurmerk voor met name geschikt commercieel vastgoed. Voor woningbouw wordt door a.s.r. daarom daarnaast het erkende GPR-label gebruikt. De GPR-beoordeling richt zich op een laag energieverbruik, maar ook op een lage milieubelasting, een goede gezondheid in de woning en een hoge gebruikskwaliteit.

Vanuit het 'Land voor Land' initiatief schonk a.s.r. vastgoed ontwikkeling jaarlijks een bedrag, gebaseerd op de jaarlijkse ontwikkelproductie, aan Utrechts Landschap. Dit bedrag zet Utrechts Landschap in voor de aankoop van grond om de natuur aan de oostkant van de stad Utrecht te versterken. In de afgelopen jaren is een aantal belangrijke percelen aangekocht ten noorden van Oostbroek, waarmee een belangrijke schakel werd toegevoegd aan de ecologische zone tussen Oostbroek en landgoed Sandwijk.

Stembeleid

Conform de Nederlandse Corporate Governance Code en het a.s.r. Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid is een stembeleid ontwikkeld op basis waarvan a.s.r. haar rol als institutionele belegger invult op aandeelhoudersvergaderingen. Dit stembeleid wordt toegepast op alle intern beheerde en beursgenoteerde aandelen van ondernemingen. De stemverantwoording geeft volledig inzicht in de uitoefening van het stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen.

a.s.r. gelooft in engagement via een constructieve dialoog met de bedrijven waarin zij belegt, met als doel het verhogen van de aandeelhouderswaarde en maatschappelijk rendement op lange termijn. Als er sprake is van controversiële activiteiten en deze dialoog niet tot een positief resultaat leidt, dan worden bedrijven uitgesloten in de beleggingsportefeuille. Minimaal 1 keer per jaar wordt er op bestuursniveau het a.s.r. beleid van ondernemingen ten aanzien van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen op de agenda geplaatst en worden eventuele controverses besproken. De inbreng van a.s.r. wordt in het algemeen door het management als constructief ontvangen.

Dividendbeleid

Het Fonds en de Subfondsen keren geen dividend uit.

Beschikbare documentatie

De statuten van de Beheerder en de statuten van de Juridisch Eigenaar liggen ter inzage ten kantore van de Beheerder. Een kopie van de vergunning en van de statuten is kosteloos verkrijgbaar. Actuele informatie over de Subfondsen, alsmede het Informatiememorandum, het (half)jaarverslag, zijn kosteloos op schriftelijk verzoek verkrijgbaar bij de Beheerder. Ook wordt deze informatie gepubliceerd op de website van de Beheerder (www.asr.nl).

Klachten

Klachten kunnen schriftelijk worden ingediend, gericht aan de Beheerder op onderstaand adres.

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
Afdeling Group Asset Management
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

De Beheerder is aangesloten bij het financiële klachteninstituut KiFiD.

Verslag van de Beheerder

Algemeen

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. (hierna 'ANB') is opgericht op 8 juni 2007 en statutair gevestigd te Utrecht. Zij staat ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30227237 te Utrecht. ANB is een 100%-deelneming van ASR Nederland N.V.

ANB heeft ten doel het verlenen van beleggingsdiensten, het beheren van vermogen en het optreden als vermogensbeheerder ten behoeve van derden. Sinds 17 juni 2009 is ANB in het bezit van een door de Stichting Autoriteit Financiële Markten (hierna 'AFM') verleende vergunning voor het beheren van Beleggingsinstellingen als bedoeld in artikel 2:65 eerste lid, sub a van de Wet op het financieel toezicht (hierna 'Wft'). Op grond van deze vergunning treedt ANB op als beheerder van ASR Beleggingsfondsen, ASR Mixfondsen, ASR Fonds Sicav en het ASR hypotheekfonds. De Beheerder staat onder toezicht van de AFM ten aanzien van deze fondsen.

Daarnaast treedt ANB op als beheerder van fondsen en pools, waarin uitsluitend door ASR Levensverzekering N.V. wordt belegd ten behoeve van haar unit-linked producten. Op grond van artikel 1:13a lid 1, sub g van de Wft is het beheer van deze beleggingsstructuren vrijgesteld van de verplichting en in de Wft en afgeleide regelgeving en staat het beheer derhalve niet onder toezicht van de AFM. Het betreft de volgende fondsen: ASR Beleggingsmixfondsen, ASR Basisfondsen, Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds, Werknemers Pensioen Mixfondsen, ASR Beleggingspools, ASR Europees Vastgoed basisfonds en de ABC Pools.

Wijziging van de directie en benoeming Raad van Commissarissen

Op 12 oktober 2016 heeft er een directiewijziging plaatsgevonden. De heren D. Gort, M.G. Jekel, J.Th.M. Julicher en G.C. Mattu zijn teruggetreden als bestuurders van de vennootschap, onder verlening van décharge voor het door hen gevoerde beleid. Per gelijke datum zijn de heren M.R. Lavooi en J.J.M. de Wit benoemd als bestuurders van de vennootschap. Op 10 oktober 2016 zijn de statuten van de vennootschap zodanig gewijzigd, dat er een Raad van Commissarissen is ingesteld. Per 12 oktober 2016 zijn mevrouw K.T.V. Bergstein, alsmede de heren H.C. Figeo, J.Th.M., Julicher en M.H. Verwoest benoemd als commissarissen van de vennootschap.

Uitbreiding AIFM-vergunning

Het is de ambitie van ANB is om de komende jaren het beheerd vermogen uit beleggingen verder uit te breiden en de expertise in te zetten voor klanten buiten a.s.r.

Ter uitvoering van deze ambitie heeft ANB op 9 juni 2016 een uitbreiding verkregen op haar vergunning om additionele beleggingsdiensten te mogen verlenen aan professionele cliënten op grond van artikel 2:67a, tweede lid, onderdelen a, b en d Wft. De Nederlandsche Bank (DNB) heeft geen aanleiding gezien voor een additionele prudentiële toets.

De uitgebreide vergunning houdt in dat ANB naast het beheren van beleggingsinstellingen tevens individueel vermogensbeheer voor derden mag aanbieden aan professionele partijen, waaronder beleggingsadvies geven over financiële instrumenten. Tevens mag zij orders van cliënten ontvangen en doorgeven met betrekking tot financiële instrumenten.

Op 28 november 2016 heeft ANB tevens vergunningsuitbreiding verkregen van de AFM voor het beheer van het ASR Mortgage Fund, bestaande uit ASR Mortgage Fund Sub Fund NGH (a.s.r. Hypotheekfonds NHG) en het ASR Mortgage Fund Sub Fund Non NHG (a.s.r. Hypotheekfonds niet NHG), betreffende het beheer van beleggingsinstellingen met de belegging strategie 'beleggen in Hypotheekvorderingen'. Het a.s.r. Hypotheekfonds is toegevoegd aan het AFM register, zoals bedoeld in artikel 1:107 Wft.

ANB heeft geen personeelsleden in dienst. Alle werkzaamheden worden middels een inleenovereenkomst verricht door werknemers in dienst van ASR Nederland N.V.

Kerncijfers

In 2016 is het fondsvermogen van het Fonds toegenomen van € 56,0 miljoen naar € 242,4 miljoen.

Een splitsing van het fondsvermogen naar de Subfondsen staat hieronder aangegeven:

x 1.000	31-12-2016	31-12-2015	€ verandering
Werknemers Pensioen Mixfonds Defensief	€ 987	€ 297	€ 690
Werknemers Pensioen Mixfonds	€ 237.519	€ 54.688	€ 182.831
Werknemers Pensioen Mixfonds Offensief	€ 3.934	€ 1.008	€ 2.926
Fondsvermogen	€ 242.440	€ 55.993	€ 186.447

De grootste instroom in 2016 van polishoudergelden heeft plaatsgevonden in het Subfonds Werknemers Pensioen Mixfonds. De grote toename van het fondsvermogen is veroorzaakt door de gefaseerde collectieve waarde-overdrachten vanuit (voornamelijk ASR Fonds SICAV) van De Amersfoortse Pensioenen naar het Amersfoortse Werknemers Pensioen. De overdracht vanuit ASR Fonds Sicav is in totaal ruim € 90 miljoen groot. Het rendement van de Subfondsen is op basis van intrinsieke waarde na aftrek van kosten. De rendementsberekening van het Fonds is vanwege het nieuwe beleggingsbeleid gestart op 1 februari 2016.

Rendementsberekening vanaf start *	Peildatum	Fonds	Benchmark
Werknemers Pensioen Mixfonds Defensief	31-12-2016	9,57 %	9,56 %
Werknemers Pensioen Mixfonds	31-12-2016	12,61 %	12,88 %
Werknemers Pensioen Mixfonds Offensief	31-12-2016	13,80 %	14,36 %

* periode langer dan 1 jaar geannualiseerd, op netto basis en startdatum rendementsberekening 01-02-2016

Werknemers Pensioen Mixfonds Defensief

Waardeontwikkeling per participatie	2016	2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
Inkomsten	0,10	0,02	0,01
Waardeveranderingen	5,93	0,75	3,18
Kosten	-0,20	-0,20	-0,15
Resultaat na belastingen	5,83	0,57	3,04

Werknemers Pensioen Mixfonds Neutraal

Waardeontwikkeling per participatie	2016	2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
Inkomsten	0,17	0,04	0,02
Waardeveranderingen	7,22	-0,59	0,89
Kosten	-0,19	-0,20	-0,07
Resultaat na belastingen	7,20	-0,75	0,84

Werknemers Pensioen Mixfonds Offensief

Waardeontwikkeling per participatie	2016	2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
Inkomsten	8,04	0,04	0,02
Waardeveranderingen	7,81	-1,81	2,96
Kosten	-0,20	-0,20	-0,16
Resultaat na belastingen	15,65	-1,97	2,82

Bedragen per participatie zijn gebaseerd op het gemiddeld aantal participaties gedurende het boekjaar

Beheerontwikkelingen in de verslagperiode

In het afgelopen jaar zijn geen zaken met een materiële impact aan de orde gekomen in de maandelijkse vergaderingen van ANB. Alle ingebrachte maandrapportages zijn goedgekeurd door de directie van ANB waarna deze gepubliceerd zijn.

Commerciële herpositionering Werknemers Pensioen Mixfondsen

In 2015 is gestart met de inventarisatie om Werknemers Pensioen Mixfondsen commercieel te herpositioneren met als doel een hoger verwacht rendement bij een beperkt hoger risicoprofiel op basis van een wereldwijde diversificatie van beleggingsfondsen, een minder snelle afbouw naar lange staatsobligaties binnen de lifecycles en tenslotte met een ongewijzigde kostenstructuur.

Voor de inventarisatie zijn diverse interviews afgenomen met actuariële bureaus, MKB-adviseurs en ervaringen van de salesorganisatie binnen ASR Nederland. Daarnaast is een concurrentieanalyse uitgevoerd en zijn er modelberekeningen gemaakt met verschillende lifecycles.

Op 1 januari 2016 is het wereldwijd beleggingsbeleid van de Werknemers Pensioen Mixfondsen ingevoerd. Hierbij heeft er enerzijds een rebalancing plaatsgevonden van de fondsen naar het nieuwe beleggingsbeleid. Daarnaast heeft er in drie fasen een collectieve waarde-overdrachten vanuit (voornamelijk ASR Fonds SICAV) van De Amersfoortse Pensioenen naar de nieuwe lifecycles van Amersfoortse Werknemers Pensioen mixfondsen plaatsgevonden. In de rebalancing was er ook sprake van transacties in Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatie Fonds. Voor alle aanpassingen uit hoofde van rebalancing en de waarde-overdracht geldt dat deze kosteloos zijn uitgevoerd voor de deelnemers.

NAV Split BNP Paribas Easy Fondsen

BNP Paribas Investments Partners heeft begin mei in verschillende batches de NAV prijs gesplitst voor een aantal fondsen. De koers is gedeeld door een factor 1000 en het aantal participaties vermenigvuldigd met een factor 1000. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor de waarde. Voor Werknemers Pensioen Mixfondsen heeft dit betrekking op BNP Paribas Easy MSCI Pacific ex Japan ex CW I-C, BNP Paribas Easy MSCI North America ex CW I-C en BNP Paribas Easy MSCI Em. Markets ex CW I-C. Op uitvoeringsdatum heeft de afdeling Operations deze wijziging zonder problemen doorgevoerd.

Wijziging share class BNP Paribas Easy fondsen

BNP Paribas Investments Partners heeft per 31 mei 2016 voor een aantal BNP Paribas Easy fondsen de fondskosten verhoogd. Dit heeft gevolgen voor de Werknemers Pensioen Mixfondsen, omdat deze in rekening gebrachte kosten worden geïmporteerd. ANB directie vergoedt deze kosten voor de Werknemers Pensioen Mixfondsen zodat de jaarlijkse kosten niet 0,35% zullen overschrijden.

Als gevolg van de hogere kosten heeft ANB directie besloten, om binnen de BNP Paribas Easy fondsen van shareclass te veranderen. Dit heeft geen gevolgen voor de deelnemers of het beleggingsbeleid. Alleen zullen de in rekening gebrachte kosten voor het beheer van de BNP Paribas Easy fondsen lager zijn.

Verlaging Lopende Kosten Factor per 1-1-2017

De Lopende Kosten Factor (LKF) van de Werknemers Pensioen Mixfondsen zal worden verlaagd met 5bps. Met deze kostenverlaging wordt het Fonds qua kostenpropositie aantrekkelijker. Het gaat om de volgende wijzigingen in de vergoedingen en kosten (alle op jaarbasis):

- Beheervergoeding wordt verlaagd van 0,25% naar 0,20%.
- Servicevergoeding blijft 0,10%.
- De totale LKF gaat dan van 0,35% naar 0,30%.

De wijziging gaat effectief per 1-1-2017 in. Deze wijziging is middels een advertentie gepubliceerd op de website www.amersfoortse.nl

Oprichting a.s.r. Hypotheekfonds

ANB heeft in 2016 het a.s.r. Hypotheekfonds gestructureerd. Met de oprichting van dit fonds wordt beoogd een extra distributiekanaal te openen voor de a.s.r. Welthuishypotheek van ASR Levensverzekering N.V. (ASR Leven). Het fonds belegt in nieuw georigineerde hypotheek van ASR Levensverzekering N.V. Het fonds wordt uitsluitend aangeboden aan professionele partijen. Eerste acquisitie zal plaatsvinden bij Nederlandse pensioenfondsen. Het fonds is gestructureerd als een fonds voor gemene rekening en heeft een closed-end karakter.

Risicostructuur Beheerder

De Beheerder heeft de risicostructuur aangepast in lijn met de AIFM regelgeving (art. 80). Binnen de organisatie van de Beheerder is de verantwoordelijkheid van het risicomangement gescheiden. Overeenkomstig de AIFMD Verordening is er onderscheid gemaakt tussen risico's met betrekking tot de fondsen enerzijds en risico's met betrekking tot de organisatie van de Beheerder anderzijds.

De bestuurder van de Beheerder, verantwoordelijk voor risico management, legt voor het risicomangement van de onder toezicht staande fondsen rechtstreeks verantwoording af aan de CEO (Chief Executive Officer) van ASR Nederland N.V. Met name wordt gerapporteerd over de risico's die de beleggers lopen ten aanzien van de beleggingen in de fondsen, die door ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. worden beheerd.

Voor wat betreft het risicomangement van de beheerorganisatie wordt het Risk Charter gevolgd dat geldt binnen ASR Nederland N.V. De bestuurder van de Beheerder, verantwoordelijk voor risico management, legt voor het risicomangement van de beheerorganisatie

conform het Risk Charter verantwoording af aan de CFO (Chief Financial Officer) van ASR Nederland N.V. Er wordt onder andere gerapporteerd over de naleving van de relevante risicolimietssystemen en de deugdelijkheid en effectiviteit van de risicobeheerprocedure, waarbij met name wordt beoordeeld of passende maatregelen zijn genomen om eventuele onvolkomenheden in de toekomst te voorkomen.

Risico- en limietcontrole

De Fondsen en Subfondsen zijn gevoelig voor marktbevingen in het algemeen (marktrisico), als ook voor fluctuaties in prijzen van individuele beleggingsinstrumenten in het bijzonder. Het maximale verlies voor Participanten is beperkt tot de waarde van de door hen gehouden Participaties.

Het risico van de Subfondsen wordt beperkt doordat de activa van een Subfonds via belegging in beleggingsfondsen worden gespreid over een groot aantal effecten. Aangezien elk Subfonds een eigen beleggingsbeleid voert, variëren de risico's per Subfonds. In het hoofdstuk Risicoprofiel zal per Subfonds de risico's verder beschreven worden. Voor de volledige risicofactoren kunt u deze teruglezen in het Informatiememorandum in hoofdstuk 4 Risicoprofiel.

De Beheerder bewaakt met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen dat het Fonds en Subfonds in het algemeen en de beleggingsportefeuille in het bijzonder blijft voldoen aan de randvoorwaarden zoals die in het Informatiememorandum zijn vastgelegd, aan de wettelijke kaders en aan de meer fonds specifieke interne uitvoeringsrichtlijnen(mandaat).

Op basis van mandaat- en informatiememorandumlimieten vindt er continu monitoring plaats en wordt dagelijks gerapporteerd. Indien er sprake is van een overschrijding wordt direct actie ondernomen. Maandelijks wordt er door de afdeling Risk Management een dashboard opgesteld waarmee gerapporteerd wordt of er incident/overschrijdingen heeft plaatsgevonden, welke gradatie deze melding heeft en wat de impact is. Het dashboard wordt besproken in het Fondsmanagement overleg en ingebracht in de directievergadering van de Beheerder. Daarnaast wordt er een meldingenregister bijgehouden waarin acties worden bewaakt welke zijn uitgezet na een incidentmelding.

Door ANB zijn de volgende belangrijkste risico's en de daarbij horende limieten gedefinieerd:

Gedefinieerde risico	Toelichting	Overschrijding in 2016 Werknemers Pensioen Mixfonds		
		Defensief	Neutraal	Offensief
Marktrisico	Marktrisico wordt beheerd door middel van diversificatie van de portefeuille en wordt bewaakt door middel van beperkingen / limieten.	Geen	Geen	Geen
Beleggen met geleend geld	Risk limiet is 100% van de intrinsieke waarde (NAV); Negatieve cash is toegestaan tot 5% van het fondsvermogen voor een periode van 30 werkdagen.	Geen	Geen	Geen
Derivatenrisico	Derivaten worden alleen gebruikt voor afdekkingsdoeleinden om het risico van het Subfonds te mitigeren en mogen geen hefboomwerking veroorzaken.	Geen	Geen	Geen
Tegenpartij risico	Niet beursgenoteerde transacties (ook wel OTC transacties) worden alleen uitgevoerd met gevalideerde tegenpartijen. In het geval van derivaten worden alleen overeenkomsten gesloten welke voldoen aan het raamwerk van ISDA en CSA.	Geen	Geen	Geen
Liquiditeiten risico	Het Subfonds belegt alleen in beleggingen welke genoteerd zijn aan een officiële beurs binnen de Eurozone.	Geen	Geen	Geen
Operationeel risico	Er is een systeem aanwezig met monitoring procedures, het meten van gedefinieerde restricties en signaleren van overschrijdingen om snel en adequaat in te grijpen en risico's te mitigeren. Als extra middel om overschrijdingen snel op te lossen, is er een escalatie-procedure.	Geen	Geen	Geen

In 2016 hebben zich geen overschrijdingen en/of incidenten voorgedaan welke een materiële impact hebben gehad op het Fonds.

Naast de risico's welke dagelijks worden gemeten, worden overige incidenten gemeld middels een incidentenformulier. Hieronder vallen bijvoorbeeld alle onregelmatigheden met betrekking tot de (tijdigheid van de) NAV berekening. Alle voorgekomen incidenten worden geanalyseerd en gedocumenteerd. Deze meldingen worden bijgehouden in het meldingenregister. Hieruit voortkomende acties worden uitgezet en gemonitord door de afdeling Risk Management.

Voor het Fonds en de Subfondsen is geen nadelige impact ontstaan ten aanzien van de intrinsieke waarde en de participanten.

Met het huidige beheerssysteem worden de risico's gemeten en bewaakt, maar de Beheerder is continue bezig om de risico's verder te mitigeren om zo ook in de toekomst te blijven voldoen aan de hoge eisen welke de Beheerder stelt aan de uitvoering van haar beleid inzake haar Fondsen.

Ontwikkelingen op de financiële markten

Economie

Terwijl 2016 begon met twijfel over de houdbaarheid van het economische groeimodel van China en de tegenvallende Amerikaanse groei, zijn de macro-economische cijfers de laatste tijd juist redelijk tot goed te noemen. De gevreesde 'harde landing' van de Chinese economie is uitgebleven en de Amerikaanse economie groeide sterker dan verwacht. De economie van Japan en het Verenigd Koninkrijk groeiden meer dan verwacht. In de eurozone is de groei gestabiliseerd in lijn der verwachting (en rond de potentiële groei).

Voorspellende indicatoren (met name indices voor producentenvertrouwen) wijzen erop dat de opgaande lijn van de afgelopen maanden de komende tijd zal aanhouden. Daarbij zijn de vooruitzichten voor de VS en de eurozone relatief het meest gunstig. Opkomende markten (inclusief China) blijven licht achter, terwijl Japan een inhaalslag lijkt te maken. In de VS is het consumentenvertrouwen op het hoogste niveau aanbeland sinds medio 2007, wat vooral te danken lijkt aan de sterke arbeids- en huizenmarkt.

Bij deze gunstige berichten moet wel een flinke slag om de arm worden gehouden. De onzekerheid over de groeivoorzichten is bovengemiddeld hoog, vooral als gevolg van de terugkeer van 'politiek risico' als belangrijke factor. In 2016 manifesteerde dit zich vooral in de dubbele verrassing van de uitslag van het 'Brexit'-referendum in het Verenigd Koninkrijk en de verkiezing van Donald Trump tot president in de VS.

Per saldo lijken de groeivoorzichten voor de wereldeconomie de komende tijd toch eerder verbeterd dan verslechterd ten opzichte van een paar maanden geleden. Meer (overheids-) investeringen, toenemende consumentenbestedingen (mede dankzij de krappe arbeidsmarkt) en een stabiliserende oliemarkt kunnen de groei een impuls geven, met de VS voorop. De (politieke) risico's zijn ook duidelijk, maar de nadelige effecten van bijvoorbeeld meer protectionistisch beleid in de VS en/of Europa zullen eerder op langere termijn voelbaar zijn dan al in 2017. Opkomende economieën lijken dan het meest kwetsbaar, maar voor Europa zijn 'Brexit' en een mogelijk oplaaien van de eurocrisis (bijvoorbeeld als gevolg van een Italiaanse bankencrisis) duidelijke risicofactoren.

Financiële markten

Inmiddels is in de inflatie het effect van de olieprijsstijging in het eerste halfjaar van 2016 duidelijk terug te zien in de cijfers. Het recente OPEC-akkoord heeft voor een hernieuwde stijging van de olieprijs gezorgd. Het valt nog te bezien in hoeverre dit akkoord stand houdt, en daarnaast ook niet-OPEC leden (zoals Rusland) bereid zijn om hun olieproductie daadwerkelijk te beperken, maar vooralsnog lijkt de kans redelijk groot dat de periode van 'cheap oil' achter ons ligt. De inflatieverwachtingen zijn de afgelopen maanden opgelopen, evenals de inschatting van renteverhogingen, althans in de VS. Na een eerste renteverhoging in december 2015, heeft de Fed een jaar gewacht met een volgende rentestap. Voor 2017 verwachten we dat de Fed het tempo van renteverhogingen zal opvoeren. Met de verbeterende groeivoorzichten en het wegebben van deflatierisico, is er weinig reden om de basisrente langer rond 0-0,5% te houden.

Wat monetair beleid betreft, staat de ECB voor een lastigere afweging. Niet alleen zijn de groei- en inflatievooruitzichten voor de eurozone meer gemengd dan voor de VS, ook is het voorkomen van het opnieuw oplaaien van de eurocrisis een uitdaging waar de Fed zich niet mee bezig hoeft te houden. Daarnaast zijn er binnen het bestuur van de ECB duidelijke verschillen van inzicht over het te voeren monetaire beleid, vooral voor wat betreft het lopende 'kwantitatieve verruimingsprogramma'. Met name de Duitse en Nederlandse vertegenwoordigers in het ECB-bestuur hebben twijfels over de noodzaak en de effectiviteit van dit programma. Het programma van kwantitatieve verruiming wordt in ieder geval tot eind 2017 voortgezet (langer dan verwacht), maar het maandelijks aan te kopen bedrag aan obligaties wordt verlaagd.

In het laatste kwartaal van 2016 waren aandelenbeurzen wereldwijd positief gestemd. In tegenstelling tot de voorgaande kwartalen bleven opkomende markten achter bij ontwikkelde markten, als een direct gevolg van de verkiezing van Trump. Zo was de Mexicaanse beurs wereldwijd een van de weinige waar koersen daalden. Europese credits profiteren van het opkoopprogramma van de ECB, maar de invloed op credit spreads was uiteindelijk beperkt. Buiten Europa kwamen credit spreads meer in, met name in de VS en Japan. Lange rentes op alle belangrijke obligatiemarkten stegen, zowel in de VS als in Europa en Azië. De Amerikaanse rentes liepen het hardst op. In Europa waren de rentestijgingen minder uitgesproken, maar kwam er in ieder geval een einde aan de negatieve rentes in onder andere Nederland en Duitsland. Europese vastgoedfondsen laten positieve cijfers zien. Dit is terug te zien in de hogere bezettingsgraden en huurinkomsten.

Vooruitzichten

Dankzij (of ondanks) de verkiezingen in de VS, het Italiaanse referendum en de uitkomst van de meest recente ECB-vergadering, waardoor er een positief sentiment op de aandelenmarkten heerst, is onze visie voor aandelen positief. Ook het macro-economische beeld is positief. De politieke risico's zijn gebleven, maar die worden op dit moment minder hoog geacht dan in voorgaande periodes.

Voor bedrijfsobligaties blijven we licht positief. Het klimaat van lage economische groei en lage inflatie blijft gunstig voor bedrijfsobligaties. Zeker in combinatie met het opkoopprogramma van de ECB, dat ondanks de aangekondigde maatregelen nog steeds ondersteunend is. Echter, het totale rendement op bedrijfsobligaties kan de komende maanden wel gedrukt worden door mogelijk hogere rentes op staatsobligaties.

Voor staatsobligaties blijft onze visie negatief. Lange rentes zijn naar verwachting fundamenteel nog steeds te laag. Ondanks dat het monetaire beleid nog steeds ondersteunend is, lijkt er wel sprake van een keerpunt. Inflatieverwachtingen lopen op, mede door mogelijke fiscale stimulansen vanuit de VS. Daar staat wel tegenover dat de eventuele opwaartse druk op rentes beperkt zal blijven, als gevolg van 'safe haven'-gedrag van beleggers en aanhoudende vraag naar staatsobligaties door de ECB en andere centrale banken.

Voor de beleggingscategorie vastgoed blijven wij positief, maar zijn nu minder optimistisch over de vooruitzichten voor vastgoed dan eerder.

Subfondsen

Algemeen

Met de Werknemers Pensioen Mixfondsen wordt een beleggingsmogelijkheid aangeboden in een actief beheerde beleggingsportefeuilles voor vermogensopbouw op langere termijn, die bestaan uit een combinatie van staatsobligaties, bedrijfsobligaties, aandelen en vastgoed. Deze Werknemers Pensioen Mixfondsen kennen de risicoprofielen Defensief, Neutraal en Offensief, hetgeen blijkt uit de beleggingsresultaten over 2016. Het beleid voor de Subfondsen is om een positie rond de neutrale weging aan te houden van de verschillende beleggingscategorieën en onnodige transactiekosten te vermijden.

Doordat de namen van de verschillende Subfondsen lang zijn hebben we deze afgekort zoals hieronder:

Subfonds	Afkorting
Werknemers Pensioen Mixfonds Defensief	WPMD
Werknemers Pensioen Mixfonds	WPM
Werknemers Pensioen Mixfonds Offensief	WPMO

Binnen de Subfondsen worden alleen kosten in rekening gebracht voor het beheer en de service. Deze kosten worden dagelijks berekend op basis van het fondsvermogen en elke maand overgemaakt aan de beheerder.

Fondskenmerken	
Beheervergoeding	0,25 %
Servicevergoeding	0,10 %
Kosten toetreding	0,00 %
Kosten uittreding	0,00 %

Rendement en portefeuillebeleid

In 2016 is er een toename van € 186 miljoen van het beheerde vermogen in Werknemers Pensioen Mixfondsen als gevolg van het afsluiten van nieuwe pensioencontracten op basis van beschikbare premie en stortingen van polishouders. De grootste instroom in 2016 van polishoudergelden heeft plaatsgevonden in het Subfonds Werknemers Pensioen Mixfonds. De grote toename van het fondsvermogen is veroorzaakt door de gefaseerde collectieve waarde-overdrachten vanuit (voornamelijk ASR Fonds SICAV) van De Amersfoortse Pensioenen naar het Amersfoortse Werknemers Pensioen. De overdracht vanuit ASR Fonds Sicav is in totaal ruim € 90 miljoen groot.

De verschillende Subfondsen hebben elk een eigen verdeling over de beleggingscategorieën, waarbij obligaties het minst en aandelen het meest risicovol zijn. In onderstaande tabel is de neutrale verdeling van de verschillende beleggingscategorieën weergegeven over de Subfondsen. Op basis van macro-economische inschattingen is een neutrale verdeling over de beleggingscategorieën bepaald met een maximum en minimum limiet.

Beleggingscategorieën en weging tot en met 31-12-2016	Neutrale weging		
	WPMD	WPM	WPMO
Euro Aandelen – ASR Euro Aandelen Basisfonds	21,60 %	28,80 %	36,00 %
Noord Amerika Aandelen – BNP Paribas Easy MSCI N-A ex C-I	18,00 %	24,00 %	30,00 %
Azie ex Japan Aandelen - BNP Paribas Easy Pac. ex JPN ex C-W	1,80 %	2,40 %	3,00 %
Opkomende landen Aandelen - BNP Paribas Easy JPM EMBI Global Div. Comp. I-	3,60 %	4,80 %	6,00 %
Euro Staatsobligaties – ASR Euro Staatsobligatie Basisfonds	19,25 %	7,92 %	3,30 %
Euro Bedrijfsobligaties – ASR Euro Bedrijfsobligaties Basisfonds	24,50 %	10,08 %	4,20 %
High Yield Obligaties Noord Amerika - Parvest Bond USA High Yield I-C	3,125 %	6,00 %	3,75 %
Opkomende landen Obligaties - BNP Paribas Easy MSCI Em. Markets ex C-W	3,125 %	6,00 %	3,75 %
Europees Vastgoed – ASR Euro Vastgoed Basisfonds	5,00 %	10,00 %	10,00 %

In de marktomgeving van 2016 laten de Werknemers Pensioen Mixfondsen rendementen zien tussen de 9% en 14% over het 2016. Het absolute resultaat was hoger naarmate er meer belegd werd in aandelen en dus sprake was van een lager risicoprofiel.

De grootste negatieve bijdrage aan de performance van de Werknemers Pensioen Mixfondsen werd geleverd door de asset categorie vastgoed, High Yield obligaties Noord Amerika en Emerging Markets aandelen. Euro aandelen en aandelen Pacific ex Japan hebben positief bijgedragen aan de performance. Dit zien we terug in de relatieve rendementen: WPMD presteerde beter dan WPM en WPMO. De overige twee Werknemers Pensioen Mixfondsen bleven achter op het rendement van de benchmark.

Subfonds	Peildatum	Fondsvermogen (x 1.000)	Rendement Subfonds 2016	Rendement Benchmark 2016
WPMD	31-12-2016	€ 987	9,57 %	9,56 %
WPM	31-12-2016	€ 237.519	12,61 %	12,88 %
WPMO	31-12-2016	€ 3.934	13,80 %	14,36 %

Vanwege de aanpassing van de beleggingsrichtlijnen in januari 2016, presenteren we de rendementen voor de mixfondsen van het Amersfoortse Werknemers Pensioen vanaf 1 februari 2016. In deze marktomstandigheden, met duidelijke verschillende ontwikkelingen per beleggingscategorie of regio, zijn de maanden februari en maart van 2016 per saldo positief geëindigd voor aandelen, obligaties en vastgoed. Daarbij werd een verzwakking van de Amerikaanse dollar onder meer gecompenseerd door een herstel van de opkomende markten in maart en hogere waarderingen voor staatsobligaties.

In het eerste kwartaal is voor de tactische positionering een onderwogen positie ingenomen voor Euro staatsleningen. Hiertegenover stond een overwogen positie in aandelen en bedrijfsobligaties, onder meer vanwege de verbeterende economische vooruitzichten.

In het tweede kwartaal van 2016 zagen we in deze marktomstandigheden vooral positieve cijfers voor obligaties. Voor aandelen was er sprake van een gemengd beeld per regio, met negatieve rendementen voor Europese aandelen. Ook de Europese beursgenoteerde vastgoedaandelen deden een stapje terug, terwijl direct vastgoed stabiel presteerde. Dankzij een verzwakking van de Euro zagen we een positief valuta resultaat voor beleggingen in vreemde valuta, zoals aandelen Noord-Amerika en de hogere waarderingen voor staatsobligaties van opkomende markten.

In het tweede kwartaal was voor de tactische positionering sprake van een onderwogen positie in Euro staatsleningen versus een overweging in bedrijfsobligaties, met name vanwege monetair beleid.

In het 3e kwartaal van 2016 was er sprake van een stabilisatie van de rente op de kapitaalmarkt, alhoewel er op maandbasis nog wel sprake was van enige volatiliteit. Het herstel van de financiële markten na het Brexit-referendum zagen we terug in lagere risicopremies voor obligaties, zodat bedrijfsobligaties en obligaties van opkomende landen een positief resultaat noteerden. Met name sub investment grade presteerde goed, wat mede te danken was aan de energie sector vanwege een herstel van de olieprijs. De aandelenbeurzen zijn dit kwartaal per saldo positief geëindigd, vooral in Azië en de opkomende landen was er sprake van een herstel. Beursgenoteerde vastgoed aandelen noteerden hoger in deze periode, terwijl we vrij stabiele waarderingen zagen voor direct vastgoed.

In deze periode was er voor de tactische positionering sprake van een onderweging voor staatsleningen en overwogen positie in bedrijfsobligaties, onder meer vanwege de zeer lage rente op de kapitaalmarkt en verbeterende economische vooruitzichten.

Met name de verrassende verkiezing van Donald Trump bepaalde het sentiment in de financiële markten gedurende het 4e kwartaal van 2016. Hierbij was echter de reactie op de beurzen anders dan eerder voorzien, voorlopig overheerst een positieve stemming, met name onder aandeelbeleggers in ontwikkelde markten, in combinatie met een hogere rente op de kapitaalmarkt en sterkere Amerikaanse Dollar. Dit hogere renteniveau resulteerde in een negatief rendement voor met name staatsleningen en, in mindere mate, voor de bedrijfsobligaties. Ook beursgenoteerde vastgoedaandelen koersten lager vanwege de rentestijging, voor directe vastgoed investeringen zagen we stabiele waarderingen. Amerikaans High Yield profiteerde van het positieve sentiment rondom de lokale Amerikaanse economie, terwijl Emerging Markets Debt in Euro termen een plusje noteerde dankzij de appreciatie van de Amerikaanse Dollar. Binnen de aandelen zagen we dit kwartaal zeer positieve resultaten voor Europa en de Verenigde Staten, de opkomende landen bleven daarbij ruim achter door de protectionistische uitlatingen van president elect Donald Trump.

Per saldo zijn er positieve resultaten behaald voor de Werknemers Pensioen Mixfondsen. In het eerste half jaar van 2016 heeft de tactische positie van de staatsleningen geleid tot een negatieve bijdrage door de daling van de rente op de kapitaalmarkt. Daarnaast was er sprake van een underperformance in de vastgoed portefeuille, vanwege een relatieve overweging voor de Europese beursgenoteerde vastgoedaandelen en de sector allocatie binnen direct vastgoed.

In de tweede helft van 2016 de tactische positionering een belangrijke rol gespeeld, met een duidelijke onderweging voor staatsleningen, versus overwegingen voor bedrijfsobligaties en vastgoed. Alhoewel er voor de fondsselectie sprake was van wisselende resultaten in de relatieve performance, heeft ook dit per saldo een positieve contributie geleverd.

Risicobeheer

Binnen de Subfondsen zijn risico's aanwezig wanneer er buiten de vastgestelde wegingen wordt belegd en/of te veel liquide middelen wordt aangehouden. Indirect zijn er risico's aanwezig van de onderliggende ASR Basisfondsen. Gezien de neutrale/strategische weging van de Subfondsen zijn deze indirect blootgesteld aan de volgende risico's:

WPMD	Dit Subfonds heeft de kleinste positie in aandelen. Binnen WPMD zijn de risico's gemitigeerd door te beleggen in verschillende wereldwijde fondsen en het volgen van de benchmark. De belangrijkste risico's bij obligaties zijn markt-, krediet-, politieke en economische – en valutarisico.
WPM	Dit Subfonds heeft circa 60% van de posities in aandelen. Binnen WPM zijn de risico's gemitigeerd door te beleggen in verschillende wereldwijde fondsen en het volgen van de benchmark. De belangrijkste risico's bij obligaties zijn markt-, krediet-, politieke en economische – en valutarisico.
WPMO	Dit Subfonds heeft circa 75% van de posities in aandelen. Binnen WPMO zijn de risico's gemitigeerd door te beleggen in verschillende wereldwijde fondsen en het volgen van de benchmark. De belangrijkste risico's bij obligaties zijn markt-, krediet-, politieke en economische – en valutarisico.

Marktrisico:

De Subfondsen zijn zowel gevoelig voor marktbevingen in het algemeen als ook voor fluctuaties in prijzen van individuele beleggingsinstrumenten in het bijzonder. Fluctuaties van de waarde van de deelnemingen van de Subfondsen en van de renteopbrengsten hebben een directe invloed op de waarde van een Participatie in een Subfonds. Deze dalingen kunnen zowel worden veroorzaakt door algemene economische ontwikkelingen als ontwikkelingen ten aanzien van een categorie van beleggingen in het bijzonder. De Beheerder probeert dit risico zoveel mogelijk te beperken door het spreiden van de activa van ieder Subfonds over een groot aantal (categorieën) effecten.

Valutarisico:

Werknemers Pensioen Mixfondsen beleggen in beleggingen die gedenomineerd zijn in euro en/of een andere valuta dan de euro. Indien in de onderliggende beleggingsfondsen sprake is van beleggingen die luiden in een andere valuta dan de euro ontstaat indirect valutarisico. Omdat de waarde van de activa van de onderliggende beleggingsfondsen in euro's worden geadmistreerd zullen beleggingen die luiden in een andere valuta (zoals Britse ponden en/of Amerikaanse dollars) moeten worden omgerekend naar de euro. Door wisselkoersschommelingen kan een negatief valutaresultaat worden behaald waardoor de waarde van de beleggingen negatief wordt beïnvloed.

Risico aan het beleggen in andere beleggingsinstellingen:

De Subfondsen beleggen in onderliggende beleggingsinstellingen. De Subfondsen zijn dan ook afhankelijk van het beleggingsbeleid, de beleggingsbenadering en het risicoprofiel van deze andere beleggingsinstellingen. De Subfondsen hebben hierop in beginsel geen invloed.

Andere risico's zijn niet van toepassing op het subfonds of hebben zich niet voorgedaan.

In Control statement

Verklaring AO/IC

De Beheerder beschikt over een beschrijving van de bedrijfsvoering, die voldoet aan de eisen van de Wet op het financieel toezicht (Wft). De Beheerder heeft gedurende het afgelopen boekjaar verschillende aspecten van de bedrijfsvoering beoordeeld. Bij deze werkzaamheden zijn geen constatering gedaan op grond waarvan zou moeten worden geconcludeerd dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Wft en daaraan gerelateerde regelgeving.

Daarnaast heeft de Beheerder geen constatering gedaan waaruit blijkt dat de bedrijfsvoering niet effectief en niet overeenkomstig de beschrijving functioneert. Derhalve verklaren wij met een redelijke mate van zekerheid dat de bedrijfsvoering gedurende het jaar 2016 overeenkomstig de beschrijving heeft gefunctioneerd.

Het vermogensbeheer van het Fonds wordt uitgevoerd door personeel van ASR Nederland N.V. afdeling a.s.r. Group Asset Management, dat middels een inleenovereenkomst in dienst is bij de Beheerder. De Beheerder heeft als onderdeel van de monitoring vastgesteld dat a.s.r. Group Asset Management een ISAE 3402 type II verklaring heeft verkregen voor haar (beleggings)processen over de periode waarop het jaarverslag 2016 betrekking heeft. Uit het ISAE 3402 type II rapport heeft de Beheerder vastgesteld dat er geen bevindingen zijn die impact kunnen hebben op de fondsen.

Utrecht, 21 april 2017

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
Namens Werknemers Pensioen Mixfondsen
De directie,

De heer J.J.M. de Wit
De heer M.R. Lavooi

Verantwoordelijkheidsverklaring

De heer J.J.M. de Wit, bestuurder van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V., tevens bestuurder van ASR Vermogensbeheer B.V. en ASR Group Asset Management B.V.;

de heer M.R. Lavooi, bestuurder van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V., tevens bestuurder van ASR Financieringen B.V., ASR Group Asset Management B.V., ASAM N.V., ASR Property Fund N.V., DeltaFort Beleggingen I B.V. en Stichting ASR Verzekeringen Beleggersgiro; daarnaast is de heer Lavooi Board Member van ASR Fonds Sicav;

verklaren dat, voor zover hen bekend,

De jaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van Werknemers Pensioen Mixfondsen; en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft omtrent de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het boekjaar en de verwachte gang van zaken bij Werknemers Pensioen Mixfondsen.

Utrecht, 21 april 2017

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
De directie,

De heer J.J.M. de Wit
De heer M.R. Lavooi

Jaarrekening 2016

Balans

Balans per 31 december 2016 (voor winstbestemming x € 1.000)

BALANS	31-12-2016	31-12-2015	Referentie
Beleggingen			
Deelnemingsbewijzen in beleggingsfondsen	242.406	55.855	
Som der beleggingen	242.406	55.855	1
Vorderingen	47	158	2
Overige activa			
Liquide middelen	98	9	3
Kortlopende schulden	-111	-29	4
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden	34	138	
Activa min kortlopende schulden	242.440	55.993	
Geplaatst participatiekapitaal	220.775	56.248	
Overige reserves	-255	211	
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	21.920	-466	
Totaal fondsvermogen	242.440	55.993	5

Winst- en verliesrekening

Winst- en verliesrekening over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 (x € 1.000)

WINST- EN VERLIESREKENING	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015	Referentie
Opbrengsten uit beleggingen	197	0	
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	177	52	6
Niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	21.811	-421	6
Overige bedrijfsopbrengsten	328	24	7
Som der bedrijfsopbrengsten	22.513	-345	
Beheervergoeding	-422	-86	
Servicevergoeding	-167	-35	
Transactiekosten aan- en verkopen beleggingen	-4	0	
Som der bedrijfslasten	-593	-121	8
Resultaat na belastingen	21.920	-466	

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 (x € 1.000)

Volgens de indirecte methode

KASSTROOMOVERZICHT	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015	Referentie
Totaal beleggingsresultaat	21.920	-466	
Waardeverandering van beleggingen	-21.988	369	1
Aankopen van beleggingen (-)	-203.257	-47.199	1
Verkopen van beleggingen (+)	38.694	3.721	1
Toename (-) / Afname (+) van vorderingen	111	-158	2
Toename (+) / Afname (-) van schulden	82	27	4
Netto kasstroom beleggingsactiviteiten	-164.438	-43.706	
Uitgifte participaties	167.265	44.857	5
Inkoop participaties	-2.738	-1.146	5
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	164.527	43.711	
Mutatie liquide middelen	89	5	
Totaal liquide middelen begin verslagperiode	9	4	3
Totaal liquide middelen einde verslagperiode	98	9	3
Mutatie liquide middelen	89	5	

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Werknemers Pensioen Mixfondsen (het Fonds) is opgericht op 30 september 2013 in de vorm van een fonds voor gemene rekening met Subfondsen binnen paraplustructuur en op 18 november 2013 zijn de activiteiten gestart. Per 31 december 2016 zijn de volgende Subfondsen ondergebracht in het Fonds:

1. Werknemers Pensioen Mixfondsen - Defensief
2. Werknemers Pensioen Mixfondsen - Neutraal
3. Werknemers Pensioen Mixfondsen - Offensief

De verplichtingen uit de Wet op het financieel toezicht zijn niet van toepassing op de Beheerder voor zover het Werknemers Pensioenmixfondsen betreft. Potentiële beleggers, zijnde groepsmaatschappijen van de Beheerder in de zin van artikel 1:13a lid 1, sub g van de Wft, worden daarom nogmaals met nadruk gewezen op het feit dat het Fonds niet onder toezicht staat van de AFM. Desalniettemin heeft de Beheerder besloten om vrijwillig het jaarverslag van het Fonds op te stellen met inachtneming van de geldende voorschriften voor Richtlijn 615 'Beleggingsentiteiten' van de Raad voor de Jaarverslaggeving en met Titel 9 van Boek 2 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek (BW) en de wet op het financieel toezicht. Alle in het jaarverslag opgenomen bedragen zijn in duizenden euro's, tenzij anders vermeld. De in de tabellen opgenomen getallen zijn afgeronde bedragen. Hierdoor kunnen zich afrondingsverschillen voordoen. In de bijlagen zijn de balans, winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht tevens per Subfonds opgenomen. De beheerder heeft op 21 april 2017 de jaarrekening opgemaakt.

Verslagperiode en vergelijkende cijfers

De periode van het jaarverslag loopt van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016. In de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn als vergelijkende cijfers opgenomen de gegevens over de periode 1 januari tot en met 31 december 2015.

Vreemde Valuta

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Activa en passiva luidende in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de valutakoers op balansdatum.

Uit de omrekening voortvloeiende valutaverschillen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord onder het hoofd (niet-) gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Per 31 december 2016 waren in de Subfondsen geen beleggingen in vreemde valuta aanwezig.

Beheerder

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. (hierna: de Beheerder) is de beheerder in de zin van artikel 1.1 van de Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft). De fondsvoorwaarden zijn ongewijzigd gebleven. De Beheerder is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beheer van het fondsvermogen overeenkomstig het beleggingsbeleid en het voeren van de participanten- en financiële administratie. De Beheerder beschikt over een vergunning van de toezichthouder conform artikel 2:65, lid 1, sub a Wft en is opgenomen in het register als bijgehouden door de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

De beheerder heeft aan AFM een aanvraag ingediend om additionele beleggingsdiensten te mogen verlenen aan professionele cliënten op grond van artikel 2:67a, tweede lid, onderdelen a,b en d Wft. Deze uitgebreide vergunning is op 9 juni 2016 verkregen.

Juridisch eigenaar

Stichting ASR Bewaarder treedt, in overeenstemming met de algemene voorwaarden van beheer en bewaring, op als eigenaar (titelhouder) in juridische zin voor rekening en risico van de participanten in het Fonds.

Bewaarder

Zoals uiteengezet in het informatiememorandum, heeft de Beheerder ABN AMRO Bank N.V., als Custodian (hierna: de Custodian), onder de voorwaarden van de bewaardersovereenkomst, voor het Fonds aangesteld. ABN AMRO Bank N.V. beschikt over een bankvergunning. Zij staat in Nederland onder toezicht van DNB in het kader van liquiditeit en integriteit.

De belangrijkste taak van de Custodian is om namens het Fonds de custody taken waarnaar wordt verwezen in artikel 4:37f van de Wft uit te voeren. De Custodian is jegens het Fonds of de participanten aansprakelijk voor het verlies van financiële instrumenten die hij of een derde partij aan wie hij de bewaring heeft uitbesteed, in custody heeft genomen. De Custodian is ook aansprakelijk voor verliezen die het Fonds of de participanten leiden als gevolg van een nalatig of opzettelijk verzuim van de Custodian om zijn taken naar behoren uit te voeren. In geval van een directe aansprakelijkheid van de Custodian kunnen de participanten de Custodian overeenkomstig de voorwaarden van de bewaardersovereenkomst via de Beheerder aanspreken. In het informatiememorandum zijn de taken, de

verantwoordelijkheden en de aansprakelijkheid van de Custodian verder toegelicht.

Verwerking

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen aan het Fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. De wijze van het structureren van het vermogensbeheer kan ertoe leiden dat het juridisch eigendom van een actief en/of passief, waarvan de economische voor- en nadelen aan het Fonds toekomen, bij verbonden partijen berust.

Opbrengsten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Kosten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Een verplichting wordt niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de verwachte uitstroom van middelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering

Een financieel actief en een financieel passief worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en passiva samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Transacties met verbonden partijen

Van een verbonden partij is sprake wanneer een partij beleidsbepalende invloed kan uitoefenen in een andere partij, dan wel invloed van betekenis kan uitoefenen op het financiële en zakelijk beleid van de andere partij. Transacties met verbonden partijen worden verricht tegen marktconforme tarieven.

Beleggingen

Beleggingen worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de marktwaarde van het actief of de verplichting, vermeerderd met de aankoopkosten. De beleggingen in aandelen, obligaties en derivaten worden vervolgens individueel gewaardeerd tegen marktwaarde, welke op balansdatum is gelijkgesteld aan de slotkoers op de beurs (middenkoers) of gebaseerd is op ontvangen brokerquotes. Ongerealiseerde en gerealiseerde waardeveranderingen in de portefeuille worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Bij de subfondsen worden de volgende kosten van beleggingen in rekening gebracht:

Aan- en verkoopkosten beleggingen: Betreft instap- en uitstapvergoedingen bij aan- en verkoop van participaties in beleggingsfondsen. Deze vergoedingen worden direct in het aankoopbedrag respectievelijk verkoopbedrag van de beleggingen opgenomen en vormen derhalve onderdeel van de waardeverandering van de beleggingen.

Transactiekosten beleggingen: betreft kosten voor afwikkeling van aan- en verkooptransacties door de custodian van het fonds. Deze kosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Liquide middelen

Banktegoeden worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de nominale waarde. Als liquide middelen worden aangemerkt de tegoeden bij banken, alsmede mogelijk aanwezige kasvoorraden en uitstaande (termijn-) deposito's voor zover deze niet tot de beleggingen worden gerekend.

Overige activa en passiva

De vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, onverminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de oninbaarheid van de vorderingen.

Kortlopende schulden en overlopende passiva worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. De kortlopende schulden en overlopende passiva worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen enerzijds de baten en anderzijds de lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Het resultaat bestaat ook uit directe beleggingsopbrengsten zoals interest en dividend. Het dividend betreft het verdiende bruto contante dividend onder aftrek van provisie en niet-terugvorderbare dividendbelasting. De interestbaten betreffen de ontvangen rente op obligaties en deposito's. De rentebaten worden verantwoord in de periode waarop zij betrekking heeft. Resultaten in vreemde valuta worden omgerekend in euro's tegen de per transactiedatum geldende valutakoersen.

Waardeverandering van beleggingen

Gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten) de (gemiddelde) kostprijs (inclusief aankoopkosten) in mindering te brengen. Ongerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de balanswaarde ultimo boekjaar de (gemiddelde) kostprijs (inclusief aankoopkosten) in mindering te brengen.

De gerealiseerde en ongerealiseerde prijsresultaten worden in de periode waarop zij betrekking hebben als gerealiseerde respectievelijk ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen gepresenteerd onder beleggingsopbrengsten in de winst- en verliesrekening.

Aan- en verkoopkosten van beleggingen worden opgenomen in de kostprijs respectievelijk in mindering gebracht op de verkoopopbrengst van de betreffende beleggingen en zijn hierdoor onderdeel van de waardeveranderingen van beleggingen.

Vennootschapsbelasting

Het Fonds heeft de fiscale status van een fiscaal transparant fonds. Een fiscaal transparant fonds is zelf niet belastingplichtig. De vennootschapsbelasting wordt bij de individuele participanten geheven.

Oprichtingskosten

De oprichtingskosten zijn volledig voor rekening van de Beheerder en worden niet in rekening gebracht bij het Fonds.

Beheervergoeding

Aan het Fonds worden kosten in rekening gebracht voor het beheer van het Fondsvermogen door de Beheerder. De afdracht van de gemaakte reserveringen vindt maandelijks plaats aan de Beheerder. De hoogte van de beheervergoeding is 0,25% op jaarbasis.

Servicevergoeding

De Beheerder ontvangt maandelijks een servicevergoeding die ten laste van het Fonds wordt gebracht. De servicevergoeding dient ter dekking van overige kosten zoals:

- De vergoedingen voor de accountants, juridische en fiscale adviseurs;
- De kosten verband houdende met het voorbereiden, drukken en verzenden van het informatiememorandum, (half)jaarverslagen en alle mogelijke andere documenten die betrekking hebben op het Fonds;
- De kosten in verband met het berekenen en publiceren van de intrinsieke waarden;
- De kosten in verband met het bijhouden van het participantenregister, het voeren van een financiële en beleggingsadministratie;
- De kosten voor vergaderingen van participanten.

De hoogte van de servicevergoeding is 0,10% per Subfonds op jaarbasis. De Beheerder betaalt uiteindelijk de daadwerkelijk gemaakte kosten die vallen onder de servicevergoeding.

Kosten in verband met beleggingen in andere beleggingsfondsen

Indien het Fonds belegt in andere beleggingsfondsen kunnen de binnen deze fondsen gemaakte kosten, zoals beheervergoeding, servicevergoeding en overige kosten, indirect ten laste van het Fonds komen.

De Werknemers Pensioen Mixfondsen beleggen hoofdzakelijk in andere beleggingsfondsen. De Beheerder streeft er naar om het totale kostenniveau, inclusief de kosten van onderliggende fondsen, op een gelijkwaardig niveau te houden als in de situatie waarin de beleggingen zonder tussenkomst van een ander beleggingsfonds plaatsvindt.

Vergoedingen in verband met het uitlenen van effecten

De netto opbrengsten die worden gegenereerd door het uitlenen van effecten komen in beginsel ten gunste van het Fonds. De netto opbrengsten zijn de opbrengsten in verband met het uitlenen van effecten na aftrek van een marktconforme vergoeding voor de Beheerder en eventuele kosten die door de bij de uitleentransacties betrokken partijen in rekening worden gebracht.

Bij uitlenen van effecten worden effecten in bruikleen gegeven, waarbij het juridische eigendom wordt overgedragen aan een derde, maar het economische eigendom in bezit van het Fonds blijft. De uitgeleende effecten zijn derhalve opgenomen onder beleggingen en gewaardeerd tegen de beurskoers ultimo verslagperiode. Voor het risico van niet teruglevering zijn zekerheden ontvangen. Deze zekerheden zijn niet in de balans opgenomen.

Gedurende de verslagperiode zijn er geen effecten in bruikleen gegeven.

Kosten bij uitgifte en inkoop van participaties

Bij uitgifte en inkoop van participaties worden door het Fonds geen kosten in rekening gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens zogenaamde "indirecte methode" waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit beleggings- en financieringsactiviteiten. De liquide middelen betreffen direct opeisbare tegoeden bij banken. Bij de kasstroom uit beleggingsactiviteiten wordt het resultaat gecorrigeerd voor kosten welke geen uitgaven zijn en opbrengsten welke geen ontvangsten zijn.

Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening

1. Beleggingen

De beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Beleggingen	WPMD	WPM	WPMO	31-12-2016
ASR Euro Aandelen Basisfonds	220	70.820	1.455	72.495
ASR Euro Bedrijfsobligatie Basisfonds	250	26.246	210	26.706
ASR Euro Staatsobligatie Basisfonds	159	12.347	30	12.536
ASR Europees Vastgoed Basisfonds	61	26.248	412	26.721
BNP MS N AMER EXCON WE-TPC	175	56.818	1.181	58.174
BNP Paribas Easy JPM EMBI GI Div Comp I-C	33	13.963	144	14.140
MSCI EMER MRKTS EX-TRACK P	39	11.350	238	11.627
MSCI PAC EX JPN EX CO WE-TPC	19	5.614	120	5.753
Parvest Bond USA High Yield I-C	31	14.079	144	14.254
Totaal beleggingen	987	237.485	3.934	242.406

Beleggingen	WPMD	WPM	WPMO	31-12-2015
ASR Euro Aandelen Basisfonds	90	30.338	801	31.229
ASR Euro Staatsobligatie Basisfonds	90	9.252	56	9.398
ASR Euro Bedrijfsobligatie Basisfonds	101	9.471	31	9.603
ASR Europees Vastgoed Basisfonds	15	5.511	99	5.625
Totaal beleggingen	296	54.572	987	55.855

Het verloop van de beleggingen gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Verloopoverzicht beleggingen

Fonds	Marktwaaarde 31-12-2015	Aankopen	Verkopen	Waardeverandering	Marktwaaarde 31-12-2016
WPMD	296	1.088	-471	74	987
WPM	54.572	198.496	-37.188	21.605	237.485
WPMO	987	3.673	-1.035	309	3.934
Totaal	55.855	203.257	-38.694	21.988	242.406

Verloopoverzicht beleggingen

Fonds	Marktwaaarde 31-12-2014	Aankopen	Verkopen	Waardeverandering	Marktwaaarde 31-12-2015
WPMD	136	178	21	3	296
WPM	12.456	46.066	3.594	-356	54.572
WPMO	154	954	106	-15	987
Totaal	12.746	47.198	3.721	-368	55.855

Voor de waardering van participaties in beleggingsfondsen wordt gebruik gemaakt van de intrinsieke waarde, zoals door de fondsbeheerder gepubliceerd.

2. Vorderingen

De vorderingen hebben allen een looptijd korter dan één jaar en kunnen als volgt worden onderverdeeld (x € 1.000):

Vorderingen	31-12-2016	31-12-2015
Te vorderen op participanten wegens toetreding	5	155
Nog te ontvangen kostenvergoedingen van de beheerder	0	3
Te vorderen op uit hoofde van effecten transacties	42	0
Stand eind verslagperiode	47	158

3. Liquide middelen

De liquide middelen betreffen direct opeisbare tegoeden bij banken.

4. Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben allen een looptijd korter dan één jaar en kunnen als volgt worden onderverdeeld (x € 1.000):

Kortlopende schulden	31-12-2016	31-12-2015
Te betalen aan participanten wegens uitreding	-42	-8
Nog te betalen beheer- en servicevergoedingen	-69	-16
Nog te betalen uit hoofde van effecten transacties	0	0
Rekening courant krediet	0	-5
Stand eind verslagperiode	-111	-29

5. Geplaatst participatiekapitaal, onverdeeld resultaat en overige reserves

Meerjarenoverzicht Werknemers Pensioen Mixfondsen Defensief

Intrinsieke waarde	31-12-2016	31-12-2015
Fondsvermogen (x € 1.000)	987	297
Aantal participaties	16.528	5.319
Intrinsieke waarde in euro's per participatie	59,72	55,82

Meerjarenoverzicht Werknemers Pensioen Mixfondsen Neutraal

Intrinsieke waarde	31-12-2016	31-12-2015
Fondsvermogen (x € 1.000)	237.519	54.688
Aantal participaties	3.943.144	978.923
Intrinsieke waarde in euro's per participatie	60,24	55,87

Meerjarenoverzicht Werknemers Pensioen Mixfondsen Offensief

Intrinsieke waarde	31-12-2016	31-12-2015
Fondsvermogen (x € 1.000)	3.934	1.008
Aantal participaties	65.071	17.865
Intrinsieke waarde in euro's per participatie	60,47	56,40

Het verloop van het geplaatst participatiekapitaal gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Geplaatst participatiekapitaal	2016	2015
Stand begin verslagperiode	56.248	12.537
Geplaatst gedurende de verslagperiode	167.265	44.857
Terugbetaald aan participanten gedurende de verslagperiode	-2.738	-1.146
Stand eind verslagperiode	220.775	56.248

Het verloop van het aantal participaties gedurende de verslagperiode is als volgt:

Verloopoverzicht aantal participaties	Aantal 31-12-2015	Uitgifte	Inkoop	Aantal 31-12-2016
WPMD	5.319	17.298	6.089	16.528
WPM	978.923	3.003.015	38.794	3.943.144
WPMO	17.865	54.517	7.311	65.071
Totaal	1.002.107	3.074.830	52.194	4.024.743

Verloopoverzicht aantal participaties	Aantal 31-12-2014	Uitgifte	Inkoop	Aantal 31-12-2015
WPMD	2.514	2.820	15	5.319
WPM	233.509	764.889	19.475	978.923
WPMO	2.895	15.713	743	17.865
Totaal	238.918	783.422	20.233	1.002.107

Het verloop van het onverdeeld resultaat gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Overige reserves	2016	2015
Stand begin verslagperiode	211	0
Dotatie verslagperiode	-466	211
Stand eind verslagperiode	-255	211

Het verloop van het onverdeeld resultaat gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Onverdeeld resultaat	2016	2015
Stand begin verslagperiode	-466	211
Verdeling resultaat voorgaand boekjaar	466	-211
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	21.920	-466
Stand eind verslagperiode	21.920	-466

6. Waardeveranderingen van beleggingen

De gerealiseerde waardeveranderingen zijn de resultaten uit hoofde van verkopen inclusief eventuele verkoopkosten. De ongerealiseerde waardeveranderingen in de aangehouden beleggingen zijn inclusief eventuele aankoopkosten.

De gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	01-01-2016 t/m 31-12-2016 (positief)	01-01-2016 t/m 31-12-2016 (negatief)	01-01-2015 t/m 31-12-2015 (positief)	01-01-2015 t/m 31-12-2015 (negatief)
Aandelen	704	-527	65	-13
Totaal	704	-527	65	-13

De ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	01-01-2016 t/m 31-12-2016 (positief)	01-01-2016 t/m 31-12-2016 (negatief)	01-01-2015 t/m 31-12-2015 (positief)	01-01-2015 t/m 31-12-2015 (negatief)
Aandelen	21.868	-57	143	-564
Totaal	21.868	-57	143	-564

7. Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen ontvangen kostenvergoedingen van de Beheerder en kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Kostenvergoeding beheerder	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
ASR Basisfondsen	115	23
BNP Building Blocks	213	0
Totaal	328	23

Dit betreft ontvangen kostenvergoedingen van de Beheerder ter neutralisatie van geïmporteerde kosten uit doorbeleggingen in het Europees Vastgoed Basisfonds (0,68%).

8. Bedrijfslasten

De bedrijfslasten kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Bedrijfslasten	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Beheervergoeding	-422	-86
Servicevergoeding	-167	-35
Transactiekosten aan- en verkopen beleggingen	-4	0
Totaal	-593	-121

Lopende Kosten Factor (LKF)

Subfondsen	Informatiememorandum	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Werknemers Pensioen Mixfondsen - Defensief	0,35%	0,35%	0,35%
Werknemers Pensioen Mixfondsen - Neutraal	0,35%	0,35%	0,35%
Werknemers Pensioen Mixfondsen - Offensief	0,35%	0,35%	0,35%

De Lopende Kosten Factor (LKF) omvat alle kosten die ten laste van het Fonds zijn gebracht in de verslagperiode inclusief de beheer- en servicevergoeding van de onderliggende beleggingsfondsen, exclusief rentekosten, eventuele belastingen en transactiekosten als gevolg van de aan- en verkopen van beleggingen die het Fonds doet. De LKF wordt berekend door de totale kosten in de verslagperiode te delen door de gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds.

De gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds is de som van de intrinsieke waarden gedeeld door het aantal berekeningsmomenten van de intrinsieke waarde gedurende het verslagjaar. Het aantal meetmomenten wordt als gewogen gemiddelde beschouwd.

Overzicht kosten per Subfondsen

Subfondsen	Kosten direct ten laste van de Subfondsen		Geïmporteerde kosten uit onderliggende beleggingsfondsen		Ontvangen Kostenvergoeding van de Beheerder	Totaal LKF 01-01-2016 t/m 31-12-2016
	Management fee	Service fee	BNP Building Blocks	ASR Europees Vastgoed Basisfonds		
WPMD	0,25%	0,10%	0,08%	0,04%	-0,12%	0,35%
WPM	0,25%	0,10%	0,12%	0,07%	-0,19%	0,35%
WPMO	0,25%	0,10%	0,12%	0,07%	-0,19%	0,35%

De Beheerder betaalt aan de Subfondsen een kostenvergoeding ter neutralisatie van de kostenbelading door beleggingen in het ASR Europees Vastgoed Fonds.

Portefeuille Omloop Factor (POF)

Subfondsen	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Werknemers Pensioen Mixfondsen - Defensief	34,27%	18,32%
Werknemers Pensioen Mixfondsen - Neutraal	42,34%	14,09%
Werknemers Pensioen Mixfondsen - Offensief	57,11%	19,92%

De Portefeuille Omloop Factor (POF) geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de beleggingen ten opzichte van het gemiddelde Fondsvermogen en is een maatstaf voor de mate van een actief of minder actief beleggingsbeleid. Zo betekent een omloopfactor van 200% dat in een jaar twee keer alle beleggingen uit de portefeuille zijn gekocht en verkocht.

Bij de gehanteerde berekening wordt het bedrag van de turnover bepaald door de som van de aan- en verkopen van de beleggingen in de verslagperiode te verminderen met de som van uitgifte en inkoop van participaties. Hierbij zijn alle beleggingscategorieën betrokken met uitzondering van deposito's met een oorspronkelijke looptijd korter dan een maand. De POF wordt bepaald door het bedrag van de turnover uit te drukken in een percentage van de gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds, welke op identieke wijze wordt berekend als bij de bepaling van de LKF voor de verslagperiode.

Transacties met verbonden partijen

Het Fonds kent de volgende relaties met verbonden partijen:

- ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. is de beheerder van het Fonds en brengt een beheer- (€ 422.000) en servicevergoeding (€ 167.000) in rekening;
- De directie van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. heeft geen participaties in het fonds;
- ASR Levensverzekering N.V. participeert voor rekening en risico van haar polishouders in het Fonds via verkregen participaties.

Daarnaast participeert ASR Levensverzekering N.V. via kapitaal als volgt:

Kapitaal	Participaties 31-12-2015 (in stukken)	Marktw waarde 31-12-2015	Participaties 31-12-2016 (in stukken)	Marktw waarde 31-12-2016
Werknemers Pensioen Mixfondsen Defensief	1.500	83.727	1.500	89.585
Totaal	1.500	83.727	1.500	89.585

Transacties met verbonden partijen zijn verricht tegen marktconforme tarieven.

Voor de balansposities met verbonden partijen wordt verwezen naar noot 2 (vorderingen) en noot 4 (kortlopende schulden).

Personeel

De Beheerder heeft geen personeel in dienst. Per 31 december 2016 zijn 82 medewerkers (26 FTE's) ingeleend door ANB middels een inleenovereenkomst met ASR Nederland N.V. De totale personeelskosten van de beheerder bedragen € 2.578 duizend in het jaar 2016. De doorbelaste personeelskosten bestaan volledig uit vaste beloningen (AIFMD artikel 22, lid 2 e). De Beheerder deelt niet in het beleggingsresultaat als vergoeding voor het beheer van de beleggingsfondsen waarover verslag wordt gedaan. Er is derhalve geen sprake van carried interest (het deel in de winst van het fonds bestemd voor de beheerder van het fonds als vergoeding voor het beheer). Voor de werkzaamheden verricht door de statutaire directie ontving ASR Nederland N.V. tot en met oktober 2016 een management fee van € 35.600,- per directielid op jaarbasis. Met ingang van november 2016 worden de salariskosten van de directieleden doorbelast op basis van een vaste verdeelsleutel. De totale kosten voor de directie en identified staff bedragen € 284 duizend (AIFMD artikel 22, lid 2 f). Geen enkele persoon heeft een beloning ontvangen die het miljoen overschrijdt.

In onderstaande tabel is de totale beloning opgenomen met betrekking tot de door de beheerder ingeleende medewerkers (aantallen naar de stand van ultimo boekjaar). Een toerekening van deze bedragen aan het Fonds is voor dit verslagjaar niet mogelijk aangezien relevante informatie niet beschikbaar is. Nadere informatie over het beloningsbeleid is opgenomen op de website www.asr.nl.

Personeelskosten	01-01-2016 t/m 31-12-2016	Begunstigden	01-01-2015 t/m 31-12-2015	Begunstigden
Directie	158.976	2	142.400	4
Identified Staff	125.367	2	134.784	3
Medewerkers	2.293.331	80	1.748.565	54
Totaal	2.577.674	84	2.025.749	61

Overig

Zowel de kosten bij uitgifte en inkoop van participaties, als de beheer- en servicevergoeding, zijn vrijgesteld van BTW.

Winstbestemming

Na vaststelling van het jaarverslag wordt het resultaat toegevoegd aan de overige reserves, onderdeel van het fondsvermogen.

Dividendvoorstel

Het Fonds keert geen dividend uit. De door het Fonds ontvangen dividenden worden herbelegd en komen tot uiting in de waardeontwikkeling van het Fonds.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in de periode tot aan de openbaarmaking van dit jaarverslag geen gebeurtenissen voorgedaan, die een aanpassing van of een toelichting op de financiële overzichten noodzakelijk maken.

ONDERTEKENING VAN DE JAARREKENING

Utrecht, 21 april 2017

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.

Namens ASR Beleggingsfondsen

De directie,

De heer J.J.M. de Wit

De heer M.R. Lavooi

Overige gegevens

Persoonlijke belangen

Op 1 januari 2016 en 31 december 2016 hadden de leden van de directie van de beheerder geen persoonlijke belangen bij de beleggingen van de Subfondsen als bedoeld in artikel 122 lid 2 Bgfo.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de participanten en de beheerder van
Werknemers Pensioen Mixfondsen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Werknemers Pensioen Mixfondsen te Utrecht (de beleggingsentiteit) gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Werknemers Pensioen Mixfondsen op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijke Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de winst-en-verliesrekening over 2016;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Werknemers Pensioen Mixfondsen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder voor de jaarrekening

De beheerder van de beleggingsentiteit is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de beheerder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de beheerder onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 21 april 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.J. Knijnenburg RA

Bijlagen

Bijlage 1

Werknemers Pensioen Mixfonds - Defensief

Balans per 31 december 2016 (voor winstbestemming x € 1.000)

Balans	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen		
Deelnemingsbewijzen in beleggingsfondsen	987	296
Som der beleggingen	987	296
Vorderingen	0	0
Overige activa		
Liquide middelen	0	1
Kortlopende schulden	0	0
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden	0	1
Activa min kortlopende schulden	987	297
Geplaatst participatiekapitaal	905	287
Overige reserves	10	8
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	72	2
Totaal fondsvermogen	987	297

Winst- en verliesrekening

Winst- en verliesrekening over de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 (x € 1.000)

Winst- en verliesrekening	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Opbrengsten uit beleggingen	0	0
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	16	1
Niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	58	2
Overige bedrijfsopbrengsten	1	0
Som der bedrijfsopbrengsten	75	3
Beheervergoeding	-2	-1
Servicevergoeding	-1	0
Transactiekosten aan- en verkopen beleggingen	0	0
Som der bedrijfslasten	-3	-1
Resultaat na belastingen	72	2

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 (x € 1.000)
volgens de indirecte methode

Kasstroomoverzicht	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Totaal beleggingsresultaat	72	2
Waardeverandering van beleggingen	-74	-3
Aankopen van beleggingen (-)	-1.088	-178
Verkopen van beleggingen (+)	471	21
Toename (-) / Afname (+) van vorderingen	0	0
Toename (+) / Afname (-) van schulden	0	0
Netto kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-619	-158
Uitgifte participaties	968	160
Inkoop participaties	-350	-1
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	618	159
Mutatie liquide middelen	-1	1
Totaal geldmiddelen begin verslagperiode	1	0
Totaal geldmiddelen einde verslagperiode	0	1
Mutatie liquide middelen	-1	1

Bijlage 2

Werknemers Pensioen Mixfonds – Neutraal

Balans per 31 december 2016 (voor winstbestemming x € 1.000)

Balans	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen		
Deelnemingsbewijzen in beleggingsfondsen	237.485	54.572
Som der beleggingen	237.485	54.572
Vorderingen	46	137
Overige activa		
Liquide middelen	93	0
Kortlopende schulden	-105	-21
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden	34	116
Activa min kortlopende schulden	237.519	54.688
Geplaatst participatiekapitaal	216.233	54.944
Overige reserves	-256	196
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	21.542	-452
Totaal fondsvermogen	237.519	54.688

Winst- en verliesrekening

Winst- en verliesrekening over de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 (x € 1.000)

Winst- en verliesrekening	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Opbrengsten uit beleggingen	196	0
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	162	44
Niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	21.443	-400
Overige bedrijfsopbrengsten	323	22
Som der bedrijfsopbrengsten	22.124	-334
Beheervergoeding	-413	-84
Servicevergoeding	-165	-34
Transactiekosten aan- en verkopen beleggingen	-4	0
Som der bedrijfslasten	-582	-118
Resultaat na belastingen	21.542	-452

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 (x € 1.000)
volgens de indirecte methode

Kasstroomoverzicht	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Totaal beleggingsresultaat	21.542	-452
Waardeverandering van beleggingen	-21.605	356
Aankopen van beleggingen (-)	-198.496	-46.066
Verkopen van beleggingen (+)	37.188	3.594
Toename (-) / Afname (+) van vorderingen	91	-137
Toename (+) / Afname (-) van schulden	84	19
Netto kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-161.196	-42.686
Uitgifte participaties	163.263	43.782
Inkoop participaties	-1.974	-1.100
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	161.289	42.682
Mutatie liquide middelen	93	-4
Totaal geldmiddelen begin verslagperiode	0	4
Totaal geldmiddelen einde verslagperiode	93	0
Mutatie liquide middelen	93	-4

Bijlage 3

Werknemers Pensioen Mixfonds – Offensief

Balans per 31 december 2016 (voor winstbestemming x € 1.000)

Balans	31-12-2016	31-12-2015
Beleggingen		
Deelnemingsbewijzen in beleggingsfondsen	3.934	987
Som der beleggingen	3.934	987
Vorderingen	0	20
Overige activa		
Liquide middelen	5	9
Kortlopende schulden	-5	-8
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden	0	21
Activa min kortlopende schulden	3.934	1.008
Geplaatst participatiekapitaal	3.637	1.017
Overige reserves	-9	8
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	306	-17
Totaal fondsvermogen	3.934	1.008

Winst- en verliesrekening

Winst- en verliesrekening over de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 (x € 1.000)

Winst- en verliesrekening	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Opbrengsten uit beleggingen	1	0
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-1	8
Niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	311	-22
Overige bedrijfsopbrengsten	4	0
Som der bedrijfsopbrengsten	315	-14
Beheervergoeding	-7	-1
Servicevergoeding	-2	-1
Transactiekosten aan- en verkopen beleggingen	0	-1
Som der bedrijfslasten	-9	-3
Resultaat na belastingen	306	-17

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 (x € 1.000)
volgens de indirecte methode

Kasstroomoverzicht	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Totaal beleggingsresultaat	306	-17
Waardeverandering van beleggingen	-310	14
Aankopen van beleggingen (-)	-3.673	-954
Verkopen van beleggingen (+)	1.035	106
Toename (-) / Afname (+) van vorderingen	20	-20
Toename (+) / Afname (-) van schulden	-3	8
Netto kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-2.625	-861
Uitgifte participaties	3.034	647
Inkoop participaties	-413	-16
Uitgekeerd dividend	0	8
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	2.621	870
Mutatie liquide middelen	-4	9
Totaal geldmiddelen begin verslagperiode	9	0
Totaal geldmiddelen einde verslagperiode	5	9
Mutatie liquide middelen	-4	9

Bijlage 4

Werknemers Pensioen Mixfonds - Defensief

Naam Instrument	Instrument type	Aantal	Koers	Marktwaarde 31-12-2016
ASR Euro Aandelen Basisfonds	Fund certificate	3.687	59,61	219.777
ASR Euro Bedrijfsobligatie Basisfonds	Fund certificate	4.399	59,91	250.366
ASR Euro Staatsobligatie Basisfonds	Fund certificate	2.707	58,70	158.939
ASR Europees Vastgoed Basisfonds	Fund certificate	1.017	59,69	60.680
BNP MS N AMER EXCON WE-TPC	Equity	109	1.610,06	175.955
BNP Paribas Easy JPM EMBI GI Div Comp I-C	Equity	0,3	128.188,90	32.693
MSCI EMER MRKTS EX-TRACK P	Equity	433	95,15	39.093
MSCI PAC EX JPN EX CO WE-TPC	Equity	12	1.561,86	19.258
Parvest Bond USA High Yield I-C	Equity	1.239	26,00	30.535
			Totaal	987.296

Werknemers Pensioen Mixfonds - Neutraal

Naam Instrument	Instrument type	Aantal	Koers	Marktwaarde 31-12-2016
ASR Euro Aandelen Basisfonds	Fund certificate	1.188.089	59,61	70.820.444
ASR Euro Bedrijfsobligatie Basisfonds	Fund certificate	461.151	56,91	26.245.803
ASR Euro Staatsobligatie Basisfonds	Fund certificate	210.328	58,70	12.347.040
ASR Europees Vastgoed Basisfonds	Fund certificate	439.764	59,69	26.248.180
BNP MS N AMER EXCON WE-TPC	Equity	35.289	1.610,06	56.817.800
BNP Paribas Easy JPM EMBI GI Div Comp I-C	Equity	115	128.188,90	13.962.898
MSCI EMER MRKTS EX-TRACK P	Equity	125.818	95,15	11.349.764
MSCI PAC EX JPN EX CO WE-TPC	Equity	3.595	1.561,86	5.614.135
Parvest Bond USA High Yield I-C	Equity	571.165	26,00	14.079.435
			Totaal	237.485.499

Werknemers Pensioen Mixfonds - Offensief

Naam Instrument	Instrument type	Aantal	Koers	Marktwaarde 31-12-2016
ASR Euro Aandelen Basisfonds	Fund certificate	24.407	59,61	1.454.864
ASR Euro Bedrijfsobligatie Basisfonds	Fund certificate	3.964	56,91	210.244
ASR Euro Staatsobligatie Basisfonds	Fund certificate	510	58,70	29.927
ASR Europees Vastgoed Basisfonds	Fund certificate	6.904	59,69	412.066
BNP MS N AMER EXCON WE-TPC	Equity	733	1.610,06	1.180.340
BNP Paribas Easy JPM EMBI GI Div Comp I-C	Equity	1,2	128.188,90	144.262
MSCI EMER MRKTS EX-TRACK P	Equity	2.461	95,15	238.196
MSCI PAC EX JPN EX CO WE-TPC	Equity	77	1.561,86	119.809
Parvest Bond USA High Yield I-C	Equity	5.863	26,00	144.519
			Totaal	3.934.227

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.

Archimedeslaan 10

3584 BA Utrecht

www.asr.nl

α.s.r.
de nederlandse
vermogens
beheerders